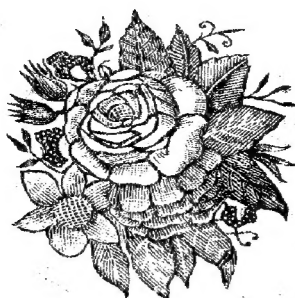

ప్రీతి దీపిక

గ్రంథకర్త :

కందుకూరి వీరేశలింగమూ పంతులు

ప్రచురకులు :

హితకారిణీ సమాజము
రాజమహేంద్రవరము

1950

కాపీరైటు

స్త్రీ నీతి దీపిక

తే. గీ. శ్రీకరుండు, పవిత్రుండు, లోకగురుండు,
సర్వశక్తుఁ, డనంతుండు, శాశ్వతుండు,
సర్వకారుణ్యుఁ, డభవుండు, సర్వసాక్షి,
యైనదేవర నుతియింతు నాత్మయందు.

1.

దైవభక్తి

తే. గీ. ప్రతిదినంబును నిక్కంపుభక్తితోడ
మూడువేళలయందును ముఖ్యముగను
జెలువరో ! పెక్కుమేళ్ళను జేసినట్టి
యీశ్వరుని వేడుకొమ్ము నీహృదయమందు.

2.

తే. గీ. భోజనము చేసి, నిదురింపఁ బోవునపుడు
నిత్యమును రాత్రి యీశ్వరు నెలఁతలార !
ధ్యాన మొనరింపుఁ డెదలోనఁ దనువు మఱచి
పవ్వళించెడుతఱిని గాపాడుకొను.

3.

అ. వె. పడఁతులార ! మరలఁ బ్రార్థింపుఁ డీశ్వరుఁ
బడకనుండి లేవతడవ మీరు;
మేను మఱచి నిద్ర పూనియున్నప్పుడు
కరము కరుణ మిమ్ము నరసెఁ గాన.

4.

తే. గీ. సంపదలు వచ్చినప్పుడు సాదరముగ
నల్గుదయచేసినందుకు, నాపదైన

యపుడు శీఘ్రముగా దాని నణచివేయ,
మఱవకుండి దైవమును వేడ మగువలార !

5.

బంధుప్రీతి

తే. గీ. పుడమి దలిదండ్రులును దోడబుట్టువులును
గాక, మిగులువారెందైన గలుగఁగలరు;
కావునను, వారియెడఁ బ్రేమ గలిగి యెపుడు
వారిమాటలో మెలఁగంగవలయుఁ జెలువ.

6.

అ. వె. అత్తమామలకును నాఁడుబిడ్డలకును
మనసు నొవ్వకుండఁ బనులు చేసి
నడుచు చుండవలయుఁ గడునడంకువతోడ
శ్రేయ మెదను గోరుచెలువ లెల్ల.

7.

తే. గీ. ఒక్కకడుపుననే పుట్టి, యొక్కకంచ
ముననె భుజించి, యొకమంచముననె పండి
యుండు తోఁబుట్టుపడుచులు సోదరులును
నెప్పు డన్యోన్యమైతితో నొప్పవలయు.

8.

గురుభక్తి

తే. గీ. విద్యచెప్పిన గురువుల విషయమునను
మిక్కిలి కృతజ్ఞతను గల్గి మెలఁగ వలయు,
వారలే తమయుక్త ప్రవర్తనకును
దగుసహాయు లని యెఱింగి తరుణిమణులు.

9.

సత్యము

తే. గీ. సర్వశుభముల కాకర ముర్విలోన
సత్య మది లేనిచో ధర్మసమితియెల్ల
వ్యర్థ మగు; గావున సత్య మనెడుపేరు
నిూదుచెవి సోక కుండంగ మెలఁగ వలయు.

10.

తే. గీ. ధర నసత్యంబు లాడుట తథ్యముగను
బాపముల కెల్ల మూలంబు పడఁతులార !
కాన, సత్యంబె పలుకుడు; దాన మీకు
నొదవు నిహపర సౌఖ్యముల్ కొదవలేక. 11.

తే. గీ. అతివ ! యొకదానిలోఁ గల్గలాడితేని,
నెవ్వరును నమ్మ కుండుదు రెపుడు నిన్ను;
నమ్మకము చెడ్డ వెనుకను నరులలోన
జీవనము చేయుకంటెను జావు మేలు. 12.

అ. వె. తల్లిదండ్రు లొకట దండింతు రెఱిగిన;
మగనివంక వారు తెగడు చుంద్రు;
తోడివారు మిగుల దూషింపు చుందురు;
కల్ల లాడితేని కలువకంటి ! 13.

తే. గీ. చెలువ ! యెప్పుడైన దప్పింత చేసితేని,
నొకట మాటుమాటాడక యొప్పుకొమ్ము.
పొలఁతి ! నీతప్పు దాచంగ బొంకితేని,
కానిపను లొక్కటికిని రెండొనుజమ్ము. 14.

స త్న హ వా స ము

తే. గీ. తొలుత నెటువంటివారలచెలిమి గలుగు
నట్టివారలగుణములే యబ్బుఁగాన
బాలికలు నిత్యమును మంచివారితోనె
చెలిమి దప్పక చేయంగవలయుఁ జమ్ము. 15.

తే. గీ. జారిణులతోడ, సరిగానివారితోడ,
దాద్దువారితో, దానీవితరులతోడ,
వరుస దుర్గుణములు గల్గువారితోడ,
మైత్రి యొనరింపఁజేల్లదు మగువ కెపుడు. 16.

విద్య

- తే. గీ. విద్యవలనను జ్ఞానంబు వెలయుఁ గాన,
నవని 'నిదిమంచి' 'యిదిచెడ్డ' యనుచుఁ దెలియ
బాలుకునుబోలెఁ దప్పక బాలికలును
విద్య నేర్వంగవలయును హృద్యముగను. 17.
- తే. గీ. విద్యనేర్చినఁ, దొలుతను వినయమబ్బు,
వినయమున సర్వగుణము ల్వలయు మిగుల,
వానిచేతను బతిభక్తి పాదుకొనును,
కావునను సుందరులు విద్య గలవవలయు. 18.
- ఆ. పే. చదువు నేర్చి రేని, సావిత్రి మొదలైన
పుణ్యసత్రులచరితములను జదివి,
వారియట్ల తాము వర్తింపఁ జూతురు,
తెలివి విస్తరిల్లి తీరగబోండు. 19.
- తే. గీ. చక్కదనమునకును దోడు చదువుకూడఁ
గలిగియుండిన, నందమాయలకును
దావి గలిగినవడువునఁ దనరు చుండ్రు
పువ్వుబోండ్లు, విద్యాగంధమునను గరము. 20.
- తే. గీ. చదువులేమిని మూర్ఖత ముదిరియున్న
మదవతిని భార్యగాఁ గొని మనుటకన్న,
నూరు విడనాడి వనవాస మొనరుచుటయె
వసుధలో వాసి యని తోచు రసికునకును. 21.
- ఆ. పే. ఇంతి చదివెనేని, యింటివెచ్చంబులు
బయల నుదుక వేయువస్త్రములును
బద్ధు వ్రాయు చుండు భరకు వేలుగ
శ్రమము గలుగ కుండ జలజగంధి! 22.

పతిభక్తి.

- తే. గీ. అవనిలోఁగల సర్వసౌఖ్యంబులకును
నాథుడే నాదులకు నిదానంబుగానఁ
దరుణి దైవంబునకు వెన్నదైవమంత
వానిగాఁ జూచుకొనఁడగు వరుని నెపుడు. 23.
- తే. గీ. ధర్మములలోన నుత్తమ ధర్మ మరయ
మగువకుఁ బతివ్రతా ధర్మమగును జూపె;
యిహపరసుఖములకు రెంటికీశ్వరుండు,
నిహసుఖమునకుఁ బతి, దాత లింతి కెపుడు. 24.
- తే. గీ. వరుడు పనినుండి యింటికి వచ్చుతఱిని
బూచివలెఁ దలవిరియగఁ బోసి కోక,
కలిగి నంతటిలో సలక్షణము గాఁగ
నుండి యెదురేగి సంతోష మొనఁగవలయు. 25.
- తే. గీ. అలసి పతి రాఁగఁ గాళ్ళకు జలమొసంగి
మంచి మాటలతో శ్రమ మాన్పవలయుఁ;
గాని పొరుగువారలతోడి కలహములను
దెగని సంసారబాధలుఁ దెలుపరాదు. 26.
- తే. గీ. పురుషులొకవేళఁ గోపంబుపూని సతులఁ
బరుషములు పల్కి కొట్టినఁ, దిరుగఁబడక
యోర్చుకొనియుండి శాంతులై యున్న యపుడు
హితము బోధింపవలయుఁబో యిందుముఖులు. 27.
- తే. గీ. అతివరో ! పతి దుష్టుడే యయ్యెనేని,
సమయమును వేచి మిక్కిలి సరసముగను
మనసునకునాట వివిధధర్మములు గఱపి
జెలిపి సన్మార్గమునకును దింపవలయు. 28.

- తే. గీ. స్వప్నముననైన నాథుని వలనఁ గలుగు
తప్పలను దుర్గుణంబులఁ దడవరాదు ;
మఱచియైనను బడులతో మాటవరుస
నువిడ వానిఁ బ్రస్తావింప కుండ వలయు. 29.
- తే. గీ. పురుషులందున్న సద్గుణ పుంజములనె
గొప్పగాఁగను భావించుకొనుచు సతులు
హృదయపూర్వకంబుగ వారియెడలఁ గరము
భయము భక్తియు వెలయింపవలయుఁజూడు. 30.
- తే. గీ. దైవసంకల్పమునఁజేసి తరుణులారా ;
యంగహీనులును దరిద్రులైన పతులు
మీకు లభించినను, వారి మీఱి నడవ
కెంతయును భక్తితోఁ జరియింపవలయు. 31.
- తే. గీ. పరపురుషులెంత సౌందర్యవంతులైన,
ధైర్యశౌర్యాది గుణములఁ దనరి యున్న,
నుదతి వారలఁ గన్నెత్తి చూడఁ గూడ
దితర నడుపొందు తృణముగా నెంచవలయు. 32.
- ఆ. వె. మంత్రతంత్రములను, మందుల, నాథులు
వశ్యు లగుదు రనుట వట్టిమాట ;
తెలిసెనేని, మున్నగుల ప్రేమయును బోవు
గాన నిట్టిభ్రమలు మానవలయు. 33.
- ఆ. వె. పురుషుడూర లేకపోయినఁ, బూఁబోడి
పూలు సగలు మేనఁబూనరాదు,
నిలువఁ గూడ దింతి తలవాకిటను జేరి,
నాతి పెద్దపెట్ట నవ్వరాదు. 34.

మి త వ్య య ము

తే. గీ. కష్టపడి భర్త యెందైనఁ గడన చేసి
యింట నుంచినవస్తువు లించుకైన
వ్యర్థముగఁ బోవుటకు నోర్వ కలివ యెప్పుడు
వాని మితముగా వ్యయ పెట్టవలయుఁ జమ్ము. 35.

తే. గీ. అధికముగఁ దెమ్మటంచును ననుదినంబు
మగనిఁ బీడింప కనువున నిగురుబోఁడి
కలుగునంతటిలోపలఁ గడుపుకొనుచుఁ
దెలివి తేటలు గలిగి వర్తింపవలయు. 36.

తే. గీ. భాగ్యవంతులు ధరియించు వస్త్రములను
భూషణంబులఁ గనుఁగొని బుద్ధిహీన
లైననారులు నాథుల వానిఁ దమకుఁ
దెండటంచును బీడింతు దీనవృత్తి. 37.

సు గుణ ము లు

తే. గీ. పువ్వులును, మంచిబట్టలు, భూషణములు,
సుగుణములయట్ల యెన్నఁడు సుందరులకు
శోభ తేనేర వది గాన సుదతులార !
సుగుణసంపద గడియింపఁ జూడుఁ దెప్పుడు. 38.

ఆ. వె. సీతి లేకయున్న, నిఖిలంబు చెడిపోవు,
సీతి గలుగునతికి నిఖిల ముండు,
సీధరిత్రిలోని దేది యెట్లైనను,
సీతి విడువరాదు నెలఁత యెప్పుడు. 39.

తే. గీ. తనకు దైవంబు దయచేయుదానితోనె
త్పత్తిపొందిన సుఖపడుఁ దెలువ యెప్పుడు,

చాలలేదని వగఁబొందుచాన సతము
వ్యాధి లేనట్టి బాధను బడుచు నుండు.

40.

తే. గీ. సౌఖ్య మెక్కడనో విశేషంబుగాఁగఁ
గలుగుననుకొంట భ్రమనుండు కలుకులార !
కాపురము సేయుచుండు సౌఖ్యంబు సతము
తనివి గల దేని, నిలిచి మీమనసులందె.

41.

అ. వె. తుష్టి లేకయున్న, దొరకదు సౌఖ్యంబు,
కొట్లకొలఁదిధనము కూడియున్నఁ
గుడువఁ గట్టనున్న, గొప్పగృహములున్న,
నొడలినిండ లక్షతొడవు లున్న.

42.

త్యాగము

తే. గీ. “తాను జేసినధర్మంబె తన్నుఁగాచు”
ననెడు లోకోక్తి చిత్తంబునందు నిలిపి,
భర్తయును బంధువులు నియ్యఁబనిచినట్టి
ద్రవ్యమున బీదసాదలఁ దనుపవలయు.

43.

తే. గీ. త్యాగ మొనరింప నగునన్న యానచేత
ధవుఁడుఁ జుట్టంబు లిచ్చినధనము గాక,
తాను జాటుగఁ దీసి యద్దాని నొక్క
పెనరగింజను బరులకుఁ బెట్టరాదు.

44.

తే. గీ. దానదాసీజనంబుల దయ దలిర్పఁ
బెట్టువోఁతలఁ దనువుచు, వెలఁది వారి
గదిమి చీటికిమాటికి గసురుకోక
వారు ప్రేమింప వర్తింపవలయుఁ దాను.

45.

తే. గీ. మున్నె తనశక్తియు నశక్తి యెన్ని చూచి
ఋతధలకు నెప్పుడును మాట యియ్యవలయు;

నిచ్చేనేనియు, మఱి యేది యెట్టులైనఁ
దీర్పవలె దాని ధర్మంబు తెగకయుండ.

46.

చార్యము

ఆ. వె. దొంగతనము చేయ నొర పట్టి శిక్షించు;
నిరుగుపొరుగువార లెగు లెంత్రు ;
పరమునందు నరకబాధలు పైకొను ;
దోషములకుఁ గుదురు దొంగతనము.

47.

తే. గీ. ఎవరు పట్టుకోఁ గలరని యెంచుకొన్న,
దాఁగనేరదు చార్యంబు ధరణిలోన ;
దాఁగేనేనియుఁ జానరో! దైవ మైనఁ
గాంచి శిక్షింపఁడే యట్టికట్టిడులను :

48

తే. గీ. భామ లెప్పుడుఁ దృణ మైనఁ బరులసామ్మ
వారియనుమతి లేకుండఁ జేరఁ బోయి,
ముట్టుకో రాదు ; పొరపడి ముట్టుకొన్న,
శాశ్వతం బైన యపకీర్తి సంఘటిల్లు.

49.

అహింస

తే. గీ. కొమ్మ ! యజకాలునను ముల్లు గ్రుచ్చుకొన్న
నెంత నొప్పిగ నుండునో యెఱిగి నీవు
జీవహింస యెన్నుండును జేయఁ బోకు ;
జంతువుల కన్నిటికి బాధ సమమె కాన.

50.

తే. గీ. దయను మించినధర్మంబు ధరణిలోన
వెడకి చూచిన నొక్కటి వేతలేదు ;
కావునను దీని మది నుంచి కన్నెలార !
భూతదయ గల్గి మెలఁగుదు వుడమి మీఁద.

51.

తే. గీ. మేఁక మొదలుగాఁ గల సాధుమృగములకును
బాధ సేయుదు దూరక పాడునతులు ;
తమ్ము మించెడు వా రట్లు తమ్ముఁ గొట్ట
నెట్టు లుండునొ యొక్కింత యెఱుంగ వలదె ?

52.

తే. గీ. చిన్నజంతువులకు బాధ సేయుచున్న,
సంత కంతకు నదె హృదయంబునకును
బట్టు వడి, కొన్నినాళ్ళ లోపలనె నిజము
మనుజులకుఁ బీడ గలిగింప మనసు పుట్టు.

53.

తే. గీ. ప్రాణికోటిపై దయ గల్గువారియందు
దైవమును జాల దయ గల్గి తనరుఁ గాన,
సామజంబున కై నను దోమ కై న
నిర్నిమిత్తంబుగా బాధ నెఱవ రాదు.

54.

కో ప ము

తే. గీ. కోపమే పాపముల కెల్లఁ గుదు రటంచు
నెప్పుడును దొంటిపెద్దలు చెప్పు చుండ్రు ;
దీని మదిలోన సతతంబు దృఢము చేసి
మానినులు కోప మనుమాట మఱవ వలయు.

55.

తే. గీ. కొలువు కుదిరినవారిపైఁ గోపపడక,
మంచితనముననే మీరు మగువలార !
పని గొనుం డందువలనను వారు కరము
భక్తియును శ్రద్ధ కాన్పింతు పనులయెడల.

56.

ఆ. వె. పనులఁ బనుచునపుడు పనివారలను మీరు
కనదు చుందురేని కాంతలార !
పనిని జేయ రెపుడు బాగుగ ; మఱి మీకుఁ
గూరురాం ద్రటంచుఁ బేరు వచ్చు.

57.

తే. గీ. లేమ ! తిన్నగా మాటాడ లేనివారు
తెలివిలేమిని నినుఁ దప్పఁ బలికి లేనిఁ,
దప్పగాఁ బట్టుకొని దానిఁ దడవుకొనుచుఁ
గోప పడకుము వారిపైఁ గొడవలెన్ని.

58.

పాటు

ఆ. వె. పాటు పడిన, నొడల బలము లెస్సగ నుండుఁ
బాటు పడిన, మేనివ్యాధి పోవుఁ ;
బాటు పడిన, సుఖము బాగుగఁ గలుగును ;
బాటు పడఁగ వలయు భామ లెందు.

59.

ఆ. వె. ఇంతద్రవ్య ముండఁ నిట్లు సాగుచు నుండఁ,
బరిజనంబు నింత బలిసి యుండఁ,
నడచి పనులు సేయ నా కేమి యనఁ బోక,
పడఁతి యెప్పుడుఁ గష్టపడఁగ వలయు.

60.

ఆ. వె. పనులు సేయనెడలఁ బడఁతుక యెప్పుడు
దాసివలెను దానె చేసికొనుచు,
ననుభవించునమయమున రాణి కై వడి
ననుభవింప వలయు, నడ్డులేక.

61.

క రీ రా రో గ్య ము

తే. గీ. అన్నిధర్మంబులను ముఖ్యమైన దరయఁ
దనదు దేహంబు కాపాడుకొనుట కాన,
లేనిపోనియాచారముల్ పూని, పొలఁతి !
యొడలు చెడఁగొట్టుకొన కెప్పు నుండ వలయు.

62.

తే. గీ. పాల్గుమాలక భామినుల్ ప్రతిదినంబు
స్నాన మొనరించుచును దమమేనిముత్యకి

పాయునట్లుగఁ దోముకో వలయు నొడలు,
రోగమును నొప్పి లేకుండ సాగుకొఱకు.

63.

తే. గీ. ఎపుడు స్నానంబు మానక యిందువదన
విలువవత్త్రుంబె వలె నని వెట్టిపడక
ముతక దైనను గానిమ్ము ముఱికి లేని
వత్త్రమునె ధరించుకో వలయుఁ జుమ్ము.

64.

తే. గీ. కల్మషజలంబు త్రాగినఁ గలుగు వ్యాధి;
వాస్తవము దీని మది నుంచి వడియఁగట్టు
నిర్మలజలంబె త్రావుచు నెలత యెపుడు
తేర్చి తనవారి కీవలఁ దేటసీరె.

65.

ఆ. వె. మితము తప్పి తినుట మేలుగా దెన్నఁడుఁ
తినియెనేని, గొప్పతెవులు వచ్చు ;
వల దనంగఁ గొంత వడ్డించుకొం డంచుఁ
బెఱలను బలవంత పెట్టరాదు.

66.

తే. గీ. మంచివాయువు లేదేని మనుజులకును
వ్యాధు లొదవును గావున వనజములు
తలుపులన్నియు మూయక తగినగాలి
పడకయిలుసేరు పనిఁ జూడ వలయుఁ జుండు.

67.

తే. గీ. గాలి దుర్గంధసహితమై కఠిన నేనిఁ
గలికిరో ! దేహమునకు రుగ్మతలు వచ్చు ;
నింటిపజ్జను ముఱికిని రెన్నటికిని
నిలువ నీయకు మమ్మయో నెలతమిన్న !

68.

శాంత త్వము

తే. గీ. సర్వధర్మంబులకు నొక్క శాంతగుణమే
వన్నెఁ దెచ్చునలంకార మన్నులార !

యెన్నిపాటులు పడి యైన నెల్లవారు
శాంతతను దాల్చుయత్నంబు నలుప వలయు.

69.

తే. గీ. దాసదాసీజనంబులు తగవు మాలి
తప్పు చేసిన, దానినె తడవ కెప్పుడు
సైరణ వహించి యొకరెండుసార్లులైన
వారి మన్నింప వలయును వారిజాన్య !

70.

ధైర్యము.

తే. గీ. ఆపదలు వచ్చినప్పుడు నలరుబోండ్లు
తాము ధైర్యంబు విడువక, తక్కుగలుగు
వారి నూతార్చి దుఃఖంబు వాప వలయు ;
ధైర్యమున నాపద పగంబు తగ్గి పోవు.

71.

తే. గీ. వసుధ నెపు డైనను విపత్తు వచ్చినపుడు
తొల్మి విడనాడి వగ గూరి తలఁచు చున్న,
దొనఁగు రెట్టింపుగాఁగను దోఁచుఁ గాని
కొంచె మైనను గార్యంబు కూడిరాదు.

72.

గర్వము.

తే. గీ. చక్కఁదన మున్న, సంపద చాల నున్న
లేరు భువిలోన నాపాటివా రటంచు
విజ్ఞవీగంగఁ దగ డెందు వెలఁదులకును ;
దాన సంతయు నె గ్గగుఁ దప్పకుండ.

73.

తే. గీ. ఎంతయైశ్వర్య ముండునో యంతయడఁగు
మౌనర మెలఁగంగ వలెఁ జుండు వనితలార !
సర్వసుగుణంబు లుండియుఁ జాల, నొక్క
యడఁగువయ్యె లేనిచో వ్యర్థ మవియుఁ గూడ.

74.

ఆ. వె. అడఁగి మడఁగి యుండునతివల నందఱు

ఘనముగాను జూతు రనవరతము;

విఱివీగు చుండువెలఁదుల నెల్లరుఁ

జాలుకగాను జూతు రిలను నెపుడు.

75.

తే. గీ. కలిమి తన కెంత గలిగిన గర్వపడక

బీదసాదల నరయుచు వినయ మొప్ప

నొరులహృదయంబునకు బాధ యొడవ కుండ

మెలఁగుచుండెడి మెలఁతయె మెలఁత యెందు.

76.

చా డి.

తే. గీ. కొండెములు చెప్పకంటెను గ్రూర మైన

కార్య మొక్కటి యెందును గాన రాదు ;

కాన, లేనివి కల్పించి చానలార !

యొకరిపయి జెప్పఁ బోకుడీ యొరులతోడ.

77.

తే. గీ. వెలదిరో! నీవు విన లేదె 'విన్నమాట'

కన్నఁ జెప్పెడుమాట చే' టన్నమాట :

కనుకఁ జెవి యిచ్చి చాడిని వినకు మమ్మ ;

నింటివేని, యనర్థంబు లంటుఁజుమ్ము.

78.

ప రో ప కార ము.

తే. గీ. ఒకపరోపకారంబు చేయుటయె కాదె

యిలపయిని జన్మమై త్తినఫలము మనకుఁ;

గాన మనమేలు చూడకయైనఁ దరుణి ;

పరుల కుపకార మొనరింప వలయుఁజూపె.

79.

తే. గీ. మహిని మనమెల్ల మనుజసామాన్యముగను

జాన ! దైవ కుటుంబములోని వార

మగుట, లేమిచే, నొక్కఁడు పొగులు చుండ

సాయ మొనరింప కుండుట చనునె చెప్పును.

80.

స మ బుద్ధి.

తే. గీ. ఎల్లదను నొక్కదైవంబె యిల సృజించె;
గావునను, భేద మెంచక కలుకులార !
మక్కసెలియండ్ర)వలె జూడ నగును శ్రీలఁ;
బురుషులను జూడ వలయు సోదరులమాడ్కి.

81

తే. గీ. ఎదుటివారికి మర్యాద నెఱిగి చేసి
వారిచే దాను మరియాద పడయ వలయు;
బరులఁ దొలుతను గౌరవపరుప కున్నఁ,
దలకు గౌరవ మబ్బదు తధ్యముగను.

82.

బా ల శిక్షణము.

ఆ. వె. పిల్ల లొక్క వేళ నల్లరి చేసిన,
బుద్ధి చెప్పవలయు బుజ్జగించి ;
నయము భయము చూపి న్యాయంబునకుఁ ద్రిప్పి
చెలువ తగినశిక్ష సేయ వలయు.

83.

తే. గీ. తెఱవ నోటికి రానట్టితిల్లు తిట్టి
గొడ్డు బాదిన కైవడిఁ గొట్టె నేనిఁ,
దాన్ముగప్రాయ యాట యందఱకుఁ దెలుపుఁ
గాని బాలునకును బుద్ధి గఱప లేదు.

84.

వి వి భ ధ ర్మ ము లు.

ఆ. వె. ఎదుటివారు నీకు నేరీతిఁ జేయంగ
వలయు నంచు మదిని దలఁచు కొనెదొ,
యెదుటవారి కీవు నెప్పుడు నారీతిఁ
జేయు చుండవలయుఁ దోయజూఱి!

85.

తే. గీ. కుడిచి కూర్చుండియేమిటఁ గొదవ లేక
నీరిని వారినిఁ జేరిచి యూరివారి

దోషముల నెన్నుచుండుట తుచ్ఛగుణము ;
కాన, మంచివా రటుచేయ మాన వలయు.

86.

తే. గీ. దై వవశమున నన్యులతనువులందుఁ
గలుగువక్రతలను గాంచి చెలువలార !
నవ్వఁ దగ దించుకయు నట్టిగరులఁ బిలిచి
చేత నైనచో సాయంబు చేయ వలయు.

87.

తే. గీ. నిత్య మరుణోదయంబున నిద్ర లేచి
దంతభావన మొనరించి తగినరీతిఁ
బ్రాచిపనులను దీటిచి ప్రతిదినంబు
నిల్లు శుచిగాఁగ నుంచంగఁ జెల్లు సతికి.

88.

తే. గీ. ఒరులసంపదఁ గనుఁగొని యోర్వలేమి
దుర్గుణంబులలో నెల్ల దుర్గుణంబు;
సుదతి యెప్పుడు నట్టియసూయ విడచి
పుడమి సరివారు మెచ్చంగ నడువ వలయు.

89.

తే. గీ. ఇతరు లొనరించుమేలును నించు కేని
మగువ లెప్పుడుఁ గల నైన మఱవ రాదు ;
కొంచె మైనను గొప్పగా నెంచికొనుచుఁ
జేత నౌ మేలు క్రమ్ముటఁ జేయ వలయు.

90.

తే. గీ. ఇంటఁ గల గుట్లు పరులకు నించు కేనిఁ
దెలియ నీఁగూడ దెటు లైనఁ దెలిసె నేనిఁ,
గార్యముల కెల్ల భంగంబు కలుగుఁ గాన ;
మెలఁత కడు మెలంకువ గల్గి మెలఁగ వలయు.

91.

తే. గీ. వీరికడమాటఁ గొనిపోయి వారికడను,
వారికడ మాటలను దెచ్చి వీరికడను,

దెలుపఁబోకుండు మీ రెందుఁ దెలువలార!

తెలివినను నిందపా తాదు రిలను మిగుల.

92.

ఆ. వె. ఇద్ద తొక్కచోట నేకాంత మాడంగఁ

బొంచి వినఁగ రాదు మించుబోడి!

వినుచు నున్నయపుడు కనిరేని వారలు

కలహ మొదవుఁ జమ్ము కలువకంటి!

93.

తే. గీ. ఇరుగు పొరుగు నాదులకడ నించు కై నఁ

బరుషవాక్యంబు జిహ్వగ్రభాగ మెపుడు

కదియ నీయక వారితోఁ గలసి మెలసి

యెల్ల రానన మెలఁగంగఁ జెల్లు సతికి.

94.

తే. గీ. పక్షిభేదంబు సేయక పదిగ నరసి

యందఱకు నేకరీతిగా ననువుమీఱ

భక్త్యభోజ్యముల్ వడ్డింప వలయుఁ జూపె

కీర్తికే యాశ పడునట్టి కీరవాణి.

95.

ఆ. వె. పుట్టినింటివారు భువిలోన శ్రీమంతు

లగుచు నున్నఁ గాని యందు, బోక

నెలఁత యెపుడు మగఁడు నిరుపేద యైనను

నిలువ వలయు నతని నెలపు నందె.

96.

తే. గీ. ఖ్యాతియైన నపఖ్యాతియైనఁ బతికి

భార్యమూలముగా నెప్పు వచ్చుఁగాన,

లేక మైనఁ బ్రమాదంబు లేకయుండఁ

దెలువ సన్మార్గమునఁ బ్రవర్తింప వలయు.

97.

తే. గీ. కుట్టుపనులను నేరుచుకొని నెలంత

తనదు రవికలు బట్టలు తానె కుట్టు

కొనగవలె గాని యిది కుట్టుఁ దనుచుఁ
బొరుగువారల నడుగంగఁబోవరాదు.

98.

తే. గీ. సేవకుల నైనఁ దా నాజ్ఞ చేసినట్లు
లోరి యిదిచేయు మోసి యనక,
అమ్మ యిదిచేయు మదిచేయు మయ్య యనుచు
వేడుకొనునట్లు చెప్పుట వెలఁది కగును.

99.

తే. గీ. చిన్ననాటనె పాకంబు జిహ్వ కింపు
గాఁగఁజేయంగ నేరిచి కలువకంటి
ప్రతిదినము భోజనము నెల్లవారలకును
వేళపట్టునఁ దప్పక పెట్ట వలయు.

100

—:(0):—

తే. గీ. బాలికాపాఠశాలల నోలిఁ జదువు
చిన్నతరగతులం దున్న కన్నియలకుఁ
గాఁగ శ్రీనీతిదీపిక నాఁగ దీని
కందుకూరి-వీరేశలింగము రచించె.

101.

సంపూర్ణము.